

T.C.
BAŞBAKANLIK
KANUNLAR VE KARARLAR
GENEL MÜDÜRLÜĞÜ

Sayı : B.02.0.KKG/196-342 / 2895

Ankara

5 / 7 / 1999

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Önceki yasama döneminde hazırlanıp Başkanlığınıza sunulan ve İçtüzüğü'nün 77 nci maddesi uyarınca hükümsüz sayılan ilişik listede adları belirtilen kanun tasarılarının yenilenmesi Bakanlar Kurulu'nca uygun görülmüştür.

Gereğini arz ederim.

Bülent Ecevit

Bülent ECEVİT
Başbakan

Eki :

1/444 İskân Kanunu Tasarısı

T. D. M. M. BAŞKANLIĞI	
Tali Kom.	- Bayındırlık, Ulaştırma - İşleri
Eces Kom.	Plan ve Bütçe
Tarih	8.7.1999 2/465
K. Md.	K.D.Bşk. 13.09
BAŞKAN	<i>M. Kemal</i>

Not: Verilecek cevaplarda Daire adının, yazı tarih ve sayısının açıklanması

T. C.
BAŞBAKANLIK
KANUNLAR VE KARARLAR
GENEL MÜDÜRLÜĞÜ

11

Sayı : B.02.0.KKG/ 101-899 /1973

Ankara
10/5/1996

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Başkanlığınıza arzı Bakanlar Kurulu'nca 27/4/1996 tarihinde kararlaştırılan "İskan Kanunu Tasarısı" ile gerekçesi ilişikte gönderilmiştir.

Gereğini arz ederim.

Mesut Yılmaz
Mesut YILMAZ
Başbakan

Eki :
1- Kanun Tasarısı
2- Gerekçe (Genel-Madde)

T. B. M. M. BAŞKANLIĞI	
Komisyon	- Bay. İm. Ulaş. ve Turizm - İşleri - Plan ve Bütçe
TARİH	20.5.1996 / 444
K. M. D.	B. K. D. Bek. <i>(initials)</i>
BAŞKAN	<i>(Signature)</i>

Not : Verilecek cevaplarda Daire adının, yazı tarih ve sayısının açıklanması.

12

GENEL GEREKÇE

Türk soyunun doğudan başlattığı göç binlerce yıl sürmüş, Asya Avrupa kıtaları üzerinde çok geniş alanlarda muhtelif zamanlarda kurulan imparatorluklarla yayılmıştır. Yayılma İmparatorluğun genişleme devrinde de sürmüştür. Gerek Osmanlı İmparatorluğunun gerileyişi nedeniyle ve gerekse diğer alanlarda kalan soydaşların zor durumlarda kaldıkları zaman Anadolu'ya büyük göçler olmuş ve halen de zaman zaman olmaktadır. Göç edenlerin iskanlarının gerçekleştirilmesi ve içte mevcut Milli İskan sorunlarının halli amacıyla pek çok mevzuat çıkarılıp uygulanmıştır. Sadece 1913 yılından itibaren bir adet nizamname ve 53 adet Kanun yürürlüğe konarak iskan sorunlarının haliine çalışılmıştır. İskan sorunlarının derli toplu bir şekilde ele alınması 21.6.1934 tarihinde yürürlüğe giren 2510 sayılı İskan Kanunu ile olmuştur. Bu Kanunun kapsamına göçmenler, mülteciler, göçebeler, gezginciler ve sorunlu hallerde yerli halktan naklen iskana tabi tutulanlar girmektedir.

Kanun yürürlüğe girdiği tarihten itibaren Bulgaristan, Yugoslavya, Romanya, Yunanistan, Çin Türkistan ve diğer ülkelerden iskanlı göçmen olarak 182.571 ailede 714.605 nüfus gelmiş bunların ihtiyaçları karşılanarak iskanları sağlanmıştır. İskan yardımı almadan serbest göçmen olarak gelen 258.032 ailede 932.922 nüfusda kabul edilerek serbest göçmen muameleleri tamamlanmıştır. Bu Kanuna dayanılarak memleket içinde göçebe hayatı yaşayan 1071 göçebe ailesi ile yerinde kalkındırma imkanı olmayan ve başka bir yerde iskanı gereken Orman İçi Köylerden 256 ailenin iskanları sağlanmıştır. Ayrıca Milli Güvenliğimizin tehlikeye düştüğü dönemlerde bazı illerde çok sayıda aile ve nüfus memleketin uygun bölgelerinde mecburi iskana tabi tutulmuştur. Bunların bilahare çıkarılan kanunlarla serbest bırakılmaları sonucu eski yerlerinde veya civar illerde yeniden iskanları yapılmıştır. Halen bu durumdaki 150 civarında ailenin iskanı uygun şekilde sağlanamamıştır.

2510 sayılı İskan Kanununa göre yapılan iskanlar karşılıksız olarak yapılıyordu. Yeterli olmayışı, iskan yapma imkanını güçleştirdiğinden 29.6.1970 tarihinde yürürlüğe giren 2510 Sayılı İskan Kanununa Ek 1306 sayılı Kanunla bir Fon kurularak borçlanma esası getirilmiştir. Borçlanma ile yapılan iskan, belli vadelerle taksitler halinde geriye dönüşlüdür.

Devletçe büyük çapta yapılan ve yapılacak olan pek çok tesisin inşa alanlarında kalan ve taşınmazları kamulaştırılan çok sayıda ailenin iskanına çözüm yolunun bulunması gerekmektedir. Ayrıca, köysel alanda mevcut yerleşim birimlerinin bazılarının uygun bir yerleşme yapısına sahip olmadıkları, bazılarının çok dağınık bir yapıya sahip oldukları, bazılarının gelişme alanlarının bulunmadığı, pekçoğunun ise modern bir yerleşim planına sahip olmaması nedeniyle gelişi güzel yayıldığı görülmektedir. 1306 sayılı

1..

Kanun ile bir ölçüde sözü edilen problemlere çözüm sağlayıcı hükümler getirilmiştir.

1306 Sayılı Kanunla getirilen hükümlerle, yerleri kamulaştırılıp geçim imkanlarını kaybeden 3481 ailenin iskanı tamamlanmış, 2337 aileden iskanı için inşaatlar devam etmektedir. 1971 yılından itibaren imar planı yapılan köylerde 8140 aileye konut, 4294'ine de tarımsal işlitmi binası inşaat kredisi verilerek tamamlanmış, halen 46 köyde 4139 konut ve tarımsal tesis inşaatları devam etmektedir. 1976 yılından itibaren 8652 adet sosyal tesis tamamlanmış, 300 adedinin inşaatları devam etmektedir. Yerleşim yeri değiştirilen ve gelişme alanı tefrik edilen 1900 köyde imar planı çalışmaları tamamlanmıştır. 1086 köyde kanalizasyon yapılmış 436 köyde ise çalışmalar devam etmektedir.

2510 Sayılı İskan Kanunu yürürlüğe girdikten sonra 2650,2848,3657, 3667,3683,4062,5098,5227,5420,5826,6093, Ek 1306,2641,3583,3805 ve 3835 sayılı kanunlarla bazı maddelerin birkaç defa değiştirilmiş bazı maddeleri tadil edilmiş, yeni maddeler ilave edilmiş, ayrıca maddelerde getirilmiştir. 2510 sayılı kanunda değişiklik yapan bir kanunun bazı maddeleri daha sonra başka bir kanunla tekrar değişikliğe uğratarak yeni çözüm yolları aranmıştır. İskan hizmetlerinin belli esaslara göre derli toplu yürütülmesi sağlanmadığı gibi yapılan değişiklikler ve ekler de yeterli olamamıştır.

İskan Kanununun yürürlüğe girdiği tarihte takriben 17 milyon olan nüfusumuz bugün 60 milyonu aşmış bulunmaktadır. Planlı kalkınma döneminde yapılan barajlar ve diğer ekonomik tesisler nedeniyle yerlerini terketmek zorunda kalan nüfusun iskan problemi gün geçtikçe ağırlık kazanmaktadır. Köysel alanda mevcut yerleşim birimlerinden altyapı hizmetleri bakımından uygun bir yerde bulunmayanlar vardır.

Çok fazla dağınık yerleşim ünitelerine altyapı hizmetlerini götürme gücü bulunmaktadır. Mevcut yerleşimler planlı bir yerleşime sahip olmadıkları gibi hergün yapılan ilavelerle daha da bozuk bir yerleşim ortaya çıkmaktadır. Köysel alandaki yapıların çoğu iptidai tarzda yapıldığından tabii afetlerin en büyüğü olan depreme dayanamamakta, büyük ölçüde can ve mal kaybına neden olmaktadır. Önceden tedbir alınarak depreme dayanıklı yapıların yapılmasıyla can ve mal kaybı önenebilecektir. 2510 Sayılı İskan Kanununa ek 1306 sayılı Kanun; baraj,havaalanı,savunma ile ilgili tesislerin inşası, tarih ve tabiat kıymetlerinin korunması amacı ile yapılacak kamulaştırmalar sonucu yerlerini terketmek zorunda kalanların iskanını, köysel alanda mevcut iç iskanın düzenlenmesi çalışmalarını daha derli toplu ele almaya hak sahibi tesbitinde karşılaşılan güçlüklerin giderilmesini, Özel İskan Fonu kaynaklarının arttırılmasını, Özel İskan Fonu'ndan harcamaların günün şartlarına uygun belli esaslara bağlanması hizmetin daha süratli yapılması, köysel alanın daha sağlıklı yerleşim planlarına kavuşturulmasını sağlamak üzere mevcut kanunların yeniden ele alınmasını zorunlu hale getirmiştir.

1934 yılında yürürlüğe giren 2510 Sayılı İskan Kanununun bugünün yapısına uygun düşmeyen hükümleri vardır. Bazı hükümleri yürürlükte olmasına

rağmen uygulanma imkanı kalmamıştır. Farklı zamanlarda yapılan ilave değişikliklerle kanunun amaç ve kapsamını anlaşılabilir hale getirmiştir. Yapılan değişiklikler ve ilaveler anlaşılmasını güçlendirmiştir. Tatbikatta farklı uygulamalara neden olmuştur. Borçlanma ile ilgili hükümlerin yeniden ele alınması gerekmektedir. Tarımsal iskan hizmetleri azaldığından tarım dışı alanlarda şehirselleşme şekillerine geçilmesi imkanını kolaylaştıracak hükümlerin getirilmesi yerinde olacaktır. Belirtilen nedenlerle kanunun bir çok maddesinin değiştirilmesi zorunlu hale gelmiştir. Halen Umumi Mifetişlik Teşkilatı olmadığı için 47'nci maddeye gerek kalmamıştır. 48'inci madde bugün değerini kaybetmiştir. Bu değişikliklerle sadece 18 maddesi yürürlüğe girdiği tarihteki durumu ile kalmış, 15 maddesi iptal edilmiş, 15 maddesi değişikliğe uğramış, 12 maddelik ilave yapılmıştır. Ayrıca; İçişleri Bakanlığı Emiyet Genel Müdürlüğünün yazıları doğrultusunda, 1951 Cenevre Sözleşmesi gereğince mülteciler bu kanun kapsamından çıkarılmıştır.

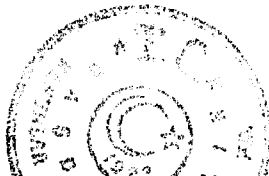
Doğu illerinden Batı illerine mecburi iskana tabi tutulanları kapsamına alan, 5098, 5227, 5420, 6093 sayılı kanunlarla getirilen Ek, geçici ve birbirinin hükümlerini değiştiren maddeler için uzamasına neden olmuş ve halen çözümü sağlanamamıştır. Gün geçtikçe artan nüfus ve değişen şartlar problemleri gittikçe arttırmakta ve çözümlenemez hale getirmektedir. Bu gibi eski iskanla ilgili işlerin tasviyesi için yeni hükümlere ihtiyaç duyulmuştur.

2510 Sayılı kanun hükümleri dokuz fasılda 52 madde halinde sıralanmaktadır. Sonradan Kanunlarla eklenen fıkralar, ek ve geçici maddeler, son olarak 1306 sayılı Ek Kanunla ilave edilen ve ek maddelerle hizmet alanı genişlemesine rağmen yetersiz kalmıştır. DSİ Genel Müdürlüğünden alınan bilgiye göre inşaat halinde 76 projesi hazırlanan 26 projesi hazırlanmakta olan 200 olmak üzere toplam 302 baraj sahasında 500 köyde 60 bin aile kalmaktadır. Bunların yurt sathında tarımsal veya şehirselleşme sorunları ortada olup baraj inşaatlarının mütemadiyen artarak devam etmesi sorunları daha da çoğaltacaktır. Ayrıca, kamulaştırılacak maden sahaları üzerinde olan yerleşim alanlarındaki nüfusun da başka alanlara iskanı yapılacaktır.

Milli Güvenlik nedeniyle yapılması gereken iskan hizmetleri için 2510 ve eki 1306 sayılı kanunlarla hüküm bulunmamaktadır.

Diğer taraftan köylerimizin ekonomik, sosyal ve kültürel yönden hızla kalkındırılmasını, kırsal nüfus oranının ulusal kalkınma düzeyi ile dinamik bir denge içinde olmasını desteklemek üzere köylerde iç iskanın ve fiziksel yerleşimin düzenlenmesi, gelişme merkezi köylerin oluşturulmasına ilişkin hizmetlerin köye yönelik diğer hizmetlerle koordineli ve hızla gelişen bir şekilde köy ve köylüye götürülmesi gereklidir.

Yapılan açıklamalar 1934 yılında yürürlüğe giren 2510 Sayılı İskan Kanunu ve bu Kanuna ek 1306 sayılı Kanunda değişiklikler ve ilaveler yapılmasını gerektirmiştir. Yapılacak ilaveler ve değişiklikler tekrar bir yama niteliğini taşımaktadır. Bu nedenle 2510 Sayılı İskan Kanununun bütün Ek ve değişiklikleriyle iptal edilerek yerine geçecek yeni bir iskan kanunun çıkarılması uygun görülmüş ve 54 madde ile 2 geçici maddeden ibaret bu Kanun Tasarısı hazırlanmıştır.

MADDE GEREKÇELERİ

kb

Madde 1- Bu Kanunun amacı belirtilmektedir.

Madde 2- Kanunun kapsamı gösterilmektedir.

Madde 3- Bu Kanunda geçen kavramların tanımları yapılarak, terim birliğinin sağlanması amaçlanmaktadır.

Madde 4- Türk soyundan ve Türk kültürüne bağlı olmayan yabancılar ile Türk soyundan ve Türk kültürüne bağlı olup da sınırdışı edilenlerin ve güvenlik bakımından Türkiye'ye gelmeleri uygun görülmeyenlerin göçmen olarak kabul edilmeyecekleri açıklanmaktadır.

Madde 5- Münferit göçmen kabulü ile ilgili esas ve usuller belirtilmektedir.

Madde 6- Toplu göçmen kabulü düzenlenmektedir.

Madde 7- Türk soyundan olmanın ve Türk kültürüne bağlılığın nasıl tayin ve tesbit edileceği belirtilmektedir.

Madde 8- Geçici barındırma, göçmen belgesi verilmesi ve vatandaşlığa kabulle ilgili esas ve usuller düzenlenmektedir.

Madde 9- İskan yardımları ile buna ilişkin esaslar belirtilmektedir.

Madde 10- İskanlı göçmenlerin iskanı düzenlenmektedir.

Madde 11- Göçebelerin iskanı konusunda düzenleme getirilmektedir.

Madde 12- Yerleri kamulaştırılanların iskanı ile ilgili esaslar hükme bağlanmaktadır.

Madde 13- Milli güvenlik nedeniyle iskan edilecek ailelerin iskanına ilişkin esasların Bakanlar Kurulunca alınacak kararda belirtilmesi öngörülmektedir.

Madde 14- Gösterilen yerde iskanı kabul etmeyenlerin haksahiplilik durumlarının iptal edileceği ve bu durumdaki ailelerin ikinci defa iskan talebinde bulunamayacakları açıklanmaktadır.

Madde 15- İskan duyurusu ile ilgili esas ve usullerin yönetmelikle düzenlenmesi öngörülmektedir.

Madde 16- Fiziksel yerleşimin düzenlenmesi amacıyla yapılacak hizmetlerin tabi olacağı esaslar belirlenmektedir.

Madde 17- İskanda aile kabul edilecekler açıklanmaktadır.

Madde 18- Merkezi iskan Komisyonu ile mahalli iskan komisyonlarının oluşumu ve görevleri belirtilmektedir.

Madde 19- Bu Kanun hükümlerine göre verilen taşınmazların temlik ve tescili düzenlenmektedir.

Madde 20- Mülkiyete ve bedele ilişkin ihtilafların çözümü ile ilgili hususlar hükme bağlanmaktadır.

Madde 21- Taahhütname ve taahhütten vazgeçme ile ilgili esaslar açıklanmaktadır.

Madde 22- Devir, takyit ve geri almaya ilişkin hükümler getirilmektedir.

Madde 23- Taşınmazların fuzuli işgalden korunması amacıyla öngörülen tedbirler belirtilmektedir.

Madde 24- İskan işlerinin yürütülmesi konusunda görevli teşkilat belirtilmekte; bu teşkilatın ihtiyaç duyduğu hallerde başka kurumların personel, araç ve gereçlerinden yararlanması ile ilgili hükümlere yer verilmektedir.

Madde 25- Proje kredisi kullanılmasına ilişkin hususlar düzenlenmektedir.

Madde 26- Özel İskan Fonunun kuruluş ve görevleri açıklanmaktadır.

Madde 27- Özel İskan Fonunun gelirleri sayılmaktadır.

Madde 28- Özel İskan Fonundan yapılacak harcamalar ve giderler açıklanmaktadır.

Madde 29- İskan ve fiziksel yerleşim amacıyla yapılacak borçlandırma ile alınacak teminatlar ve vadesinde ödenmeyen borçlara uygulanacak işlemler belirtilmektedir.

Madde 30- Borçlandırmadan tenkis edilecek değerler hükme bağlanmaktadır.

Madde 31- Verilen taşınmazların geri alınmasında yapılacak mahsup işlemleri ile ilgili hususlar düzenlenmektedir.

Madde 32- Borçlandırmasız hizmetler ve borçlandırmaya tabi olmayan Fon harcamaları hükme bağlanmaktadır.

Madde 33- Özel İskan Fonundan ödenecek proje ve benzeri hizmetler için beş yıla kadar gelecek yıllara sari taahhüde Köy Hizmetleri Genel Müdürlüğünün bağlı olduğu Bakan yetkili kılınmaktadır.

17/10

Madde 34- Kamulaştırma bedelleri ile ilgili esaslar açıklanmaktadır.

Madde 35- Kamulaştırmayı yapan kuruluş bütçesine gerekli iskan ödeneğinin konması öngörülerek, Kanuna işlerlik kazandırılması amaçlanmaktadır.

Madde 36- Fonun 832 sayılı Sayıştay Kanunu ile 1050 sayılı Kanuna tabi olmadığı belirtilmektedir.

Madde 37- Gümrük muafiyetlerinden yararlanma ile ilgili esaslar hükme bağlanmaktadır.

Madde 38- Kanun kapsamındaki kişiler ve konularla ilgili muamelelerde geçerli olan muafiyetler düzenlenmektedir.

Madde 39- İskanen verilen taşınmazların vergilerden muaf tutulması öngörülmektedir.

Madde 40- Göçmenlerin askerlikle ilgili muafiyetleri konusunda Askerlik Kanununa atıf yapılmaktadır.

Madde 41- Bu Kanun uygulamalarında kullanılabilecek arsa ve araziler ile bunların tahsis, devir ve temlik düzenlenmektedir.

Madde 42- Köy tüzel kişiliğine ait arsa ve arazilerin bu Kanun kapsamında kullanılmasına ilişkin esaslar belirtilmektedir.

Madde 43- Kullanılacak arazi ve arsaların askeri yasak bölgeler dışında seçilmesi öngörülmektedir.

Madde 44- Ortak tesis ve yapıların tescili düzenlenmektedir.

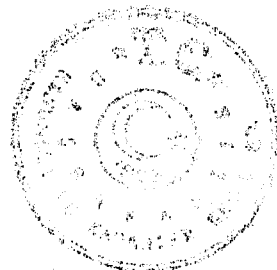
Madde 45- Bu Kanunun uygulamasına ilişkin hizmetlerin hızlandırılabilmesi için, iskana tabi kimselerin gönüllü katkılarından yararlanılmasına imkan sağlanmaktadır.

Madde 46- Bu Kanunun yürürlüğe girmesinden önce iskan uygulamaları tamamlanmış olan aileler ile taahhüname verenlerden işlemleri devam edenlerin hak ve yükümlülükleri saklı tutulmaktadır.

Madde 47- Tahsil imkansızlığı sebebiyle terkin edilecek Fon alacakları belirtilmektedir.

Madde 48- Fon paralarının milli bankalarda nemalandırılması öngörülme suretiyle, Fona ilave gelir sağlanması amaçlanmaktadır.

Madde 49- Bu Kanunda yazılı görevlerin gerektirdiği işlerin Köy Hizmetleri Genel Müdürlüğüne yapılması veya yaptırılması ve bu amaçla Genel Müdürlüğün bütçesine ödenek konulması amaçlanmaktadır.

Madde 50- 10, 11, 12 ve 13 üncü maddelere göre yapılacak iskanlarda yeni yerleşim yerinde ilgili kurum ve kuruluşlarca yapılacak hizmetler belirtilmektedir.

Madde 51- Bu Kanunun uygulanmasına ilişkin düzenlemelerin Başbakanlıkça çıkarılacak yönetmelikle yapılması öngörülmektedir.

Madde 52- Yürürlükten kaldırılan hükümler sayılmaktadır.

Geçici Madde 1- 2510 sayılı Kanuna göre hak sahibi olan ailelerden, bu Kanunun yürürlüğe girmesinden itibaren iki yıl içinde başvurulara iskan yardımı yapılmasının esasları düzenlenmektedir.

Geçici Madde 2- Bu Kanunda öngörülen yönetmelikler yürürlüğe girinceye kadar, yürürlükteki tüzük ve yönetmeliklerin bu Kanuna aykırı olmayan hükümlerinin uygulanması hükme bağlanmaktadır.

Madde 53- Yürürlük maddesidir.

Madde 54- Yürütme maddesidir.

55-788
HÜKÜMETİN TEKLİF ETTİĞİ METİN / 80

ISKAN KANUNU TASARISI
BİRİNCİ BÖLÜM
Amaç, Kapsam ve Tanımlar

BS

BS

AKB

28

Amaç

Madde 1-Bu Kanunun amacı; göçmenlerin, göçebelerin, yerleri kamulaştırılanların ve milli güvenlik nedeniyle yapılacak iskan çalışmalarına, köylerde fiziksel yerleşimin düzenlenmesine ilişkin uygulama esas ve şartları ile alınacak tedbirleri, iskan edilenlerin hak ve yükümlülüklerini düzenlemektir.

Kapsam

Madde 2-Bu Kanun; yurt dışından gelen göçmenlerin, yerleri kamulaştırılanların, göçebelerin ve milli güvenlik nedeniyle yerlerinin değiştirilmesine karar verilenlerin iskanı ile köylerin toplulaştırılması, nakli ve fiziksel yerleşimin düzenlenmesine ilişkin uygulama esas ve şartlarına ve alınacak tedbirlere dair hükümleri kapsar.

Tanımlar

Madde 3-Bu Kanuna göre;

a) **Tarımsal iskan:** Bir aileye projesinde öngörülen miktarda tarım arazisi, işletme binası, konut, irat hayvanı, araç, gereç, tezgah ve kredilerden bir veya birkaçının verilmesiyle yapılan iskandır.

b) **Şehirsal iskan:** Bir aileye sadece konut verilerek yapılan iskandır.

c) **Aile ve aile reisi:** Karı, koca ve varsa reşit olmayan füruu ile reşit olup da evli olmayan ve aile reisi ile birlikte oturan usul ve füruu bir ailedir. Ailede koca; koca yoksa eşi aile reisidir.

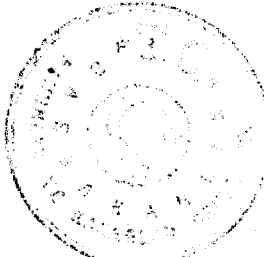
d) **Göçebe:** Yerleşik tarımsal faaliyetler dışında kalmış, sabit ve daimi bir konuta bağlı olmadan geçimlerini göçer hayvancılıkla sağlayan, tabiat ve iklim şartlarına göre yurt içinde yaylak ve kışlaklar arasında göçen, bu hayat tarzını kadimden beri sürdüren, aralarında hısımlık ilişkileri bulunan ve hayvancılık faaliyetlerini bir grup halinde yürüten Türk vatandaşlarıdır.

e) **Göçmen:** Türk soyundan ve Türk kültürüne bağlı olup, yerleşmek amacıyla tek başına veya toplu halde Türkiye'ye gelip bu Kanun gereğince kabul olunanlardır.

f) **Serbest göçmen:** Türk soyundan ve Türk Kültürüne bağlı olup, yerleşmek amacıyla tek başına veya toplu halde Türkiye'ye gelip, Devlet eliyle iskan edilmelelerini istememek şartıyla yurda kabul edilenlerdir. Bu gibilere hiçbir iskan yardımı yapılmaz ve taşınmaz mal verilmez.

g) **İskanlı göçmen:** Türk soyundan ve Türk kültürüne bağlı olup, özel kanunlarla yurt dışından getirilen ve taşınmaz mal verilerek bu Kanun hükümlerine göre iskanları sağlananlardır.

h) **Minferit göçmen:** Türk soyundan ve Türk kültürüne bağlı olup, yurdumuza yerleşmek amacıyla bir aile olarak gelenlerdir.

1) Toplu göçmen: Türk soyundan ve Türk kültürüne bağlı olup, iki ülke arasında yapılan anlaşmaya göre yurdumuza yerleşmek amacıyla toplu olarak gelen ailelerdir.

İKİNCİ BÖLÜM Göçmenlerin Kabulü

Göçmen olarak kabul edilmeyecekler

Madde 4-Türk soyundan ve Türk kültürüne bağlı olmayan yabancılar ile Türk soyundan ve Türk kültürüne bağlı olup da sınır dışı edilenler ve güvenlik bakımından Türkiye'ye gelmeleri uygun görülmeyenler göçmen olarak kabul edilmezler.

Minferit göçmen kabulü

Madde 5-Türkiye'de yerleşmek isteyen Türk soyundan ve Türk kültürüne bağlı kimselerden, Türkiye'deki bir yakını tarafından referans verilen veya buldukları ülkedeki konsolosluk temsilciliklerimize bizzat müracaat eden ve bu Kanun hükümlerine göre Dışişleri ve İçişleri Bakanlıklarınca yapılacak incelemelerden sonra uygun görülerek serbest göçmen vizesi alanlar, hükümetten hiçbir iskan yardımı istememeleri şartıyla İçişleri Bakanlığınca serbest göçmen olarak kabul edilirler.

Bu yolla geleceklerin pasaportlarına gerekli açıklama yazılır ve haklarında 8 inci madde hükümlerine göre işlem yapılır.

Toplu göçmen kabulü

Madde 6-Yabancı ülkelerle yapılan anlaşmalar gereğince Türkiye'ye gelmek isteyen Türk soyundan ve Türk kültürüne bağlı kimseler, anlaşma hükümlerine göre ve Dışişleri Bakanlığının teklifi üzerine Bakanlar Kurulunca verilecek karar uyarınca İçişleri Bakanlığınca serbest göçmen olarak kabul olunurlar.

Bunlar hakkında 8 inci madde hükümlerine göre işlem yapılır.

Türk soyundan olmanın ve Türk kültürüne bağlılığın tayin ve tesbiti

Madde 7-Göçmen olarak kabul edilecekler bakımından Türk soyundan olmanın ve Türk kültürüne bağlılığın tayin ve tesbiti, ilgili bakanlıkların görüşü alınarak Dışişleri Bakanlığının teklifi üzerine Bakanlar Kurulu kararıyla yapılır.

Geçici barındırma, göçmen belgesi verilmesi ve vatandaşlığa kabul

Madde 8- 5 ve 6 ncı madde uyarınca yurda kabul olunan göçmenler, sınırlarımızdan girdikten sonra giriş noktalarındaki göçmen kabul merkezlerinde sağlık, gümrük, idari, nakil işlemleri tamamlanıncaya kadar misafir edilirler. Bu süre içinde bakım, beslenme ve barınma ihtiyaçları Kızılay Derneğinin de yardımlarıyla Özel İskan Fonunun bağlı olduğu Bakanlıkça karşılıksız sağlanır. Bu giderler için Maliye Bakanlığınca Özel İskan Fonuna ivedilikle ödenek aktarılır.

Özel kanunlarla yurdumuza getirilen iskanlı göçmenler, sınırlarımızdan yurda girdikten sonra geçici veya kesin iskanları için belirlenen yerlerin, serbest göçmenler ise yerleştikleri yerlerin en büyük mülki amirine müracaatla kendileri ve aile fertleri için "Vatandaşlığa girme beyannamesi"ni imzalayarak "Göçmen Belgesi" almaya mecburdur. Göçmen belgesi, iki yıl için muteber olup, geçici kimlik belgesi olarak kullanılır. Bu belge; geçerlilik süresi içerisinde okula kayıt, işe alınma ve evlenme gibi işlerde kullanılır. Bu belgede, göçmenin

bu Kanunun hangi maddesi uyarınca yurda kabul edildiği belirtilir.

Göçmen olarak kabul edilenler, gerekli işlemlerin ilgili kuruluşlarca tamamlanmasından sonra Bakanlar Kurulu kararıyla vatandaşlığa alınırlar. Küçükler; baba ve annelerine, baba veya anneleri yoksa kan ve sıhri hısımlarına bağlı tutulurlar. Kimsesiz gelen küçükler, yaşlarına bakılmaksızın vatandaşlığa alınırlar.

4 üncü maddede sayılan engellerden herhangi birini taşıdığı yurda girdikten sonra tesbit edilen şahısların, göçmenlik işlemleri iptal edilir.

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM İskan Esasları

İskan yardımları

Madde 9-Göçmen, göçebe, yerleri kamulaştırılanlar ve milli güvenlik nedeniyle yerlerinin değiştirilmesine karar verilenlerin iskanı; şehir, kasaba ve köylerde, Başbakanlıkça hazırlanacak plan ve projesine uygun olarak;

a) Öncelikle konut ve arsası,

b) Esnaf, sanatkar ve tüccarlara, geçimlerini sağlayacak işyeri veya arsası ile işletme kredisi,

c) Çiftçilere tarımsal projesinde öngörülen arazi ile gerekli tarımsal girdiler, tarımsal yapılar veya arsası ile aynı ve nakdi işletme ve donatım kredileri,

verilmek suretiyle, bu Kanun hükümlerine göre borçlandırma yolu ile yapılır.

Tarım arazilerinin devrinden sonra iki yıl içinde, tarımsal iskan projesinde öngörülen yıllık işletme ve donatım kredilerini istemeyen ailelere bu krediler kullandırılmaz.

Bu Kanun uyarınca yurda kabul edilen göçmenlerin, gümrükten muaf kullanılmış eşyaları ile birlikte sınırlarımızdan girişlerinden itibaren; yerleri kamulaştırılanlara, milli güvenlik nedeniyle iskan edilenlere ve göçebelere yeni iskan alanına nakledildikleri tarihten itibaren barındırma, yiyecek, yakacak ve tedavi yardımları ile bunlardan çok muhtaç durumda olanlara bir defaya mahsus olmak üzere giyecek yardımları; yönetmelikte belirtilen süre, miktar ve şartlara göre yapılır.

Yukarıda sayılanların yeni iskan alanına nakilleri, hazırlanacak nakil projesine göre Devlet tarafından karşılıksız olarak sağlanır.

İskanlı göçmenlerin iskanı

Madde 10-Yurda kabul edilen iskanlı göçmenler, şartların elverdiği yerlerde Başbakanlıkça bu Kanun hükümlerine göre iskan olunurlar. Ancak, Türkiye'ye geldikleri tarihten itibaren iki yıl içinde iskanını istemeyen göçmenler iskan edilemezler.

İskanlı göçmen olarak getirilmesine karar verilen ailelerin kesin iskanları sağlanıncaya kadar, işe ve ibateleri karşılıksız olarak yapılır.

Göçebelere iskan

Madde 11-Göçebeler, İçişleri Bakanlığı ile gerektiğinde diğer ilgili kamu kurum ve kuruluşlarının da görüşleri alınmak suretiyle Başbakanlıkça uygun görülecek yerlere bu Kanun hükümlerine göre iskan edilirler. Ancak, iskan duyurusu tarihinin bitiminden sonra yüzseksen gün içinde müracaat etmeyen aileler iskan edilemezler.

Yerleri kamulaştırılanların iskan

Madde 12-Devletçe yapılacak baraj, baraj mücavir alanı, koruma alanı, havaalanı, fabrika, ekonomik ve savunma ile ilgili diğer tesislerin inşaatı, tarih ve tabiat kıymetlerinin korunması gibi amaçlar için veya özel kanunların uygulanması sebebiyle;

a) Taşınmaz mallarının kısmen veya tamamen kamulaştırılması sonucu yerlerini terketmek zorunda kalan aileler,

b) Yapılan iskan planlama etüdlerinin başladığı takvim yılı başlangıcından en az üç yıl önce kamulaştırma sahasında yerleşmiş olup da taşınmaz malı olmayan aileler,

talep ettikleri takdirde Başbakanlıkça gösterilecek yerlerde bu Kanun hükümlerine göre iskan edilirler.

Ancak, iskan planlama etüdlerinin başladığı tarihten önce yerini terketmiş olup, kamulaştırılacak taşınmaz malı bulunan aileler iskan edilmezler. Aynı tarihin üç yıl öncesinden bu yana taşınmazlarını mücbir sebep olmadan ellerinden çıkaran aileler yerlerini terketmemiş olsalar dahi iskan edilmezler. Mücbir sebep halleri yönetmelikle belirlenir.

Devletçe kamulaştırılan alanlarda yerleşik olan ve kamulaştırmadan etkilenen ailelerden Devlet eliyle başka yerde iskanını istemeyenler, yazılı başvuruları üzerine, ilgili valiliğin teklifi, İçişleri Bakanlığının olumlu görüşü alınmak şartıyla Başbakanlıkça kendi köy hudutları içinde gösterilecek bir yerde iskan edilebilirler.

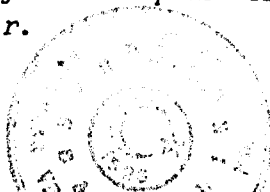
Bu madde kapsamına giren ve Devlet eliyle iskanlarını isteyen ailelerden iskan duyurusu tarihinin bitiminden sonra doksan gün içinde müracaat etmeyenler ile aldıkları veya alacakları kamulaştırma bedelinin tamamını Özel İskan Fonuna yatırmayı taahhüt etmeyenler iskan edilmezler.

Milli güvenlik nedeniyle iskan

Madde 13-Milli güvenlik nedeniyle iskan edilecek yerleşim ünitelerinde yaşayan ailelerin iskan; Milli Güvenlik Kurulunun önerileri doğrultusunda Bakanlar Kurulunca alınacak kararda belirtilecek olan şekil ve şartlara göre bu Kanun hükümlerine göre yapılır.

Gösterilen yerde iskanı kabul etmeyenler

Madde 14- 10,11,12 ve 13 üncü maddeler kapsamına giren hak sahibi ailelerin Başbakanlığın gösterdiği yerlerde iskan edilmeyi kabul etmemeleri halinde haksahiplik durumları mahalli iskan komisyonunca iptal edilir. Bu durumdaki aileler, ikinci bir iskan talebinde bulunamazlar.

⊕
22

32

İskan duyurusu

Madde 15- 11,12 ve 13 üncü maddeler uyarınca iskan edileceklere, iskan şekli ve şartları bağlı buldukları köy, kasaba veya ilçe merkezlerinde duyurulur. İskan duyurusu ve bu duyuru üzerine yapılacak müracaatların usul ve esasları yönetmelikle belirlenir.

DÖRDÜNCÜ BÖLÜM

Fiziksel Yerleşim Düzenlenmesi

Fiziksel yerleşim

Madde 16- Kırsal alanda fiziksel yerleşimin düzenlenmesi amacıyla;

a) Yerleşim yerinin elverişsizliği sebebiyle yerinde kalkındırılmasına imkan olmayan köyler ile altyapı hizmetlerinin pahalıya mal olacağı tesbit edilen yerleşim birimlerinin daha elverişli bir yerleşim yerine nakledilmesi,

b) Birden fazla istekli köy veya bir köy hudutları içinde kalan mahalle, kom, mezra ve benzeri dağınık yerleşim ünitelerinin mevcut yerleşim ünitelerinden birinde veya yeni bir yerleşim yerinde toplulaştırılması,

c) Afet nedeniyle parçalanmış köylerde, afete maruz kalmayan ailelerin talepleri halinde yeni yerleşim yerine eklenme yapılması,

d) Nakli ve toplulaştırılması yapılacak köylerin imar planlarının yapılması, onaylanması ve bu planlara uyulmasının sağlanması, ayrıca onaylanmış köy imar planlarına göre ayrılan alanlardan istekli hak sahiplerine arsa satılması,

e) Çevrenin iklimine, sosyal ve ekonomik şartlarına, yapı malzemesi imkanlarına uygun nitelikte konut, tarımsal işletme binaları ve sosyal tesislerin tiplerinin ve uygun yerleşim modellerinin araştırılması, teknik yardım niteliğindeki tip projelerin hazırlanarak istekli köy veya köylülere verilmesi, gerektiği hallerde köylerde sosyal, kültürel, idari, ekonomik yapı ve tesisler ile köyiçi altyapılarının yapılması,

f) Nakil ve toplulaştırma uygulamaları tamamlanan köylerde, daha sonraki yıllarda rezerv arsalardan satın alan ailelere, kendi evini yapana yardım metodu ile kredi açılması,

hizmetleri, imar mevzuatına uyularak hazırlanacak plan ve projelere göre yapılır veya yaptırılır. Gerektiğinde yönetmelikte belirtilen esas ve usuller dahilinde hak sahibi ailelere borçlanmaya tabi olmak kaydıyla konut ve işletme binası için nakdi kredi açılır.

Ancak, birinci fıkranın (a),(b) ve (c) bentlerindeki hizmetlerin yapılması için köy seçmen listesinde kayıtlı olanların üçte ikisinin, o yerin en büyük mülki amirliğine yazılı müracaatı esastır.

Handwritten signature or mark.

BEŞİNCİ BÖLÜM

İskanda Aile, İskan Komisyonları ve İskan Tedbirleri

İskanda aile kabul edilecekler

Madde 17- Bu Kanunun uygulanmasında aile bir bütün olarak kabul edilir ve aşağıda sıralananlar aile sayılır.

a) Karı ve koca, bir aile olarak iskan edilir.

b) Evlenmemiş çocuklar, çocuksuz erkek ve kadın dullar ana ve baba ile veya bunlardan sağ olanı ile birlikte iskan görürler.

c) Anasız ve babasız çocuklar, birlikte bulunduğu veya yaşadığı kan ve sıhri hısımlarıyla birlikte iskan edilirler. Kan ve sıhri hısımlardan biri yoksa kendi başlarına iskan görürler. Bunların küçüklerine ayrıca vasi tayin ettirilir.

d) Evli çocuklar ve evli torunlar başlı başına bir aile olarak iskan görürler.

Komisyonlar

Madde 18- İhtiyaç duyulması halinde Başbakanın veya görevlendireceği kişinin başkanlığında, gerekli görülecek diğer bakanlık ve kuruluşların temsilcilerinden oluşan bir Merkezi İskan Komisyonu kurulur.

Bu Komisyon, göçebelerin, göçmenlerin, yerleri kamulaştırılanların ve milli güvenlik nedeniyle iskan edilecek ailelerin ekonomik, sosyal ve sağlık şartlarına göre yerleştirilecekleri yerleri ve iskan programlarını tetkik etmek, iskana yarayacak taşınmaz malları araştırıp bulmak, iskan tahsisatının temini ve sarfını kararlaştırmak, iskan konusunda görevli bakanlık ve kuruluşlarla işbirliği yapmak gibi görevleri yerine getirir.

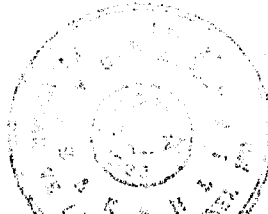
Bu Kanun hükümlerine göre iskan edilecekleri tesbite ve taşınmaz mal tahsisine mahallin en büyük mülki amirinin veya görevlendireceği kişinin başkanlığında köy hizmetleri, tapu, maliye, tarım ve gerektiğinde ihtiyaç duyulacak diğer konularda hizmet veren kamu kurum ve kuruluşlarının görevlilerinden teşekkül edecek mahalli iskan komisyonu yetkilidir.

Bu komisyonlar, eldeki bilgi ve belgelere göre iskan edileceklerin hak sahibi olup olmadıklarına dair karar alır.

Bu maddede belirtilen komisyonların çalışma usul ve esasları yönetmelikle belirlenir.

Temlik ve tescil

Madde 19- Bu Kanun hükümlerine göre verilen taşınmazların temlikine vali ve kaymakamlar yetkilidir. Dağıtım defter veya kararlarının vali veya kaymakamlarca onanması temliktir. Onaylı defter veya kararlardaki miktarlar geçerlidir.

[Handwritten signature]

34

Verilen taşınmaz mallar, iskan edilen aile fertleri adına eşit hisselerle temlik ve tapuya tescil ettirilir.

Milkiyete ve bedele ilişkin ihtilaflar ✓

Madde 20- Temlik edilmiş olan taşınmazların mülkiyetine ilişkin olarak açılacak davalarda, davalı yeni malik ile birlikte tapudaki tescil durumuna göre Hazine veya Köy Hizmetleri Genel Müdürlüğüdür.

Temlik tarihinden itibaren bir yıl geçtikten sonra malın kendisine ait olduğunu iddia edenler tarafından sadece Hazine aleyhine, el koyma tarihindeki rayiç bedel üzerinden dava açılabilir.

Ayın veya bedelin verilmesine hükmolunduğu takdirde mahkeme masrafları yalnız Hazineye yükletilir.

Taahhütname, taahhütten vazgeçme

Madde 21- Bu Kanuna göre yapılacak uygulamalarda, hak sahiplerinin rızalarını bildirir taahhütname vermeleri zorunludur. Bu taahhütnameler noter olan yerlerde noterlikçe, olmayan yerlerde ihtiyar heyetince onaylanır.

Alınan taahhütnameye rağmen, hak sahibi belgelendirilmiş uzun süreli hastalık, tutukluluk gibi zorunlu haller dışında isteminden vazgeçerse, hak sahipliği mahalli iskan komisyonunca iptal edilir ve yapılan harcamalardan hissesine düşen miktar, Anne Alacaklarının Tahsil Usulü Hakkında Kanun hükümlerine göre ilgiliden tahsil edilir.

Devir, takyit ve geri alma ✓

Madde 22- Bu Kanuna göre; göçmen, göçebe ve yerleri kamulaştırılanlara verilen taşınmazlar temlik tarihinden itibaren on yıl, milli güvenlik nedeniyle verilen taşınmazlar temlik tarihinden itibaren yirmibeş yıl süreyle hiçbir suretle satılamaz, bağışlanamaz, terhin edilemez, tapu kütüğüne satış vaadi şerhi konulamaz ve haciz olunamaz. Bu taşınmazların tapularına bu yolda kayıt düşülür.

Ancak, bu taşınmazların Başbakanlığın izniyle T.C.Ziraat Bankasına terhini mümkündür.

Bu Kanuna göre hak sahiplerine verilen arazi, arsa, işyeri, konut ve tarımsal tesislerin; askerlik, tutukluluk ve belgelendirilmiş uzun hastalık gibi geçerli bir özür olmaksızın, kendileri tarafından işletilmediği, oturulmadığı, satıldığı, kiraya veya ortağa verildiği tesbit olunduğunda, mahalli iskan komisyonunca hak sahiplilik durumu iptal edilir ve taşınmaz mallar hükmen geri alınır. Hükmen geri alınan taşınmazlar Köy Hizmetleri Genel Müdürlüğü adına iskan hizmetleri için tapuya tescil ettirilir.

Taşınmazların fuzuli işgalden korunması

Madde 23- Bu Kanunun uygulanması amacıyla sağlanan veya hak sahiplerine verilecek yapılar, arsa ve araziler; Hazine veya Köy Hizmetleri Genel Müdürlüğü adına tescil edilmiş veya bedeli ödenmiş olması şartıyla kimin işgali altında

olursa olsun o yerin en büyük mülki amirinin yazılı emirleriyle kolluk kuvvetlerince boşaltılır ve kendilerine teslim olunur. Bunlara vuku bulacak tecavüzlerde de o yerin en büyük mülki amirleri kolluk kuvvetlerini kullanarak tahliye yetkilidir.

İskan işlerinin yürütülmesi

Madde 24- Bu Kanun hükümlerine uygun olarak iskan edilenlerin, istihkaklarının eksiksiz olarak vaktinde dağıtılıp teslim olunmasına ve üretici hale getirilmesine ait işler ile diğer iskan işleri, Köy Hizmetleri Genel Müdürlüğüne ait taşra teşkilatınca yürütülür. Köy Hizmetleri Genel Müdürlüğüne ait personel, araç ve gerecin yetersiz olduğu yerlerdeki vali ve kaymakamlar kendi il ve ilçelerindeki, yargı organları hariç, devlet memurları, özel idare ve belediye personeli ile araç ve gereçlerden uygun gördüklerini, iskan olunanları yerleştirmek, bunlara verilecek yerleri ölçmek, dağıtmak ve inşaatları kontrol etmek gibi iskan ve nakil işlerinde görevlendirmeye yetkilidirler. Görevlendirilen personel öncelikle bu işleri yapmaya zorunludur.

Zaruri durumlarda, Genelkurmay Başkanlığından izin alınmak kaydıyla yukarıda belirtilen hizmetlerde, Silahlı Kuvvetler personelinden de yararlanılabilir.

Proje kredisi

Madde 25- Bu Kanuna göre iskan edilenlerin tesbit edilecek hayat seviyesine kavuşabilmeleri için geliştirme, yan gelir temini gibi tedbirler, Başbakanlık ile diğer ilgili kurum ve kuruluşlarca ortaklaşa hazırlanacak plan ve projelere göre yürütülür. Bu projelerde yer alan tarım araç ve gereçleri, iskanlı ailelerin kooperatif kurmaları şartıyla kullanılır.

Bu projeler için gerekli kredi Özel İskan Fonu'ndan karşılanır. Hayat seviyesinin tesbitinde, kredi verilmesinde ve bu kredilerin yerinde kullanılmaması halinde uygulanacak usul ve esaslar yönetmelikte belirtilir.

ALTINCI BÖLÜM **Mali Hükümler**

Özel İskan Fonu

Madde 26- Bu Kanun gereğince Köy Hizmetleri Genel Müdürlüğünce yapılacak iskan ve fiziksel yerleşimi düzenleme çalışmalarının mali kaynağı, T.C.Ziraat Bankasında kurulu olan "Özel İskan Fonu"na karşılanır.

Bu Kanun ile T.C.Ziraat Bankasına verilen işler Bankanın asli görevlerindedir.

Diğer milli bankalarla yapılan protokollere istinaden fon hizmetleri yürütülebilir. Bu konuda görev verilen bankalara hizmetlerine karşılık herhangi bir ödeme yapılmaz.

Fon işlemleriyle ilgili idare, işletme, sarf ve diğer hususlar yönetmelikle belirlenir.

Fon gelirleri

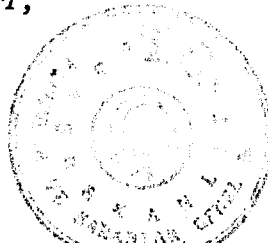
Madde 27- Özel İskan Fonunun gelir kaynakları aşağıda gösterilmiştir.

- a) Resmi ve özel, yerli ve yabancı kurum ve şahıslar ile göçmen kuruluşları ve diğer kuruluşlardan yapılacak aynî ve nakdî yardım ve krediler,
- b) Hak sahiplerine yapılan arsa satışlarından sağlanan gelirler,
- c) İskan edilecek aileler adına ilgili kuruluşlarca Fona yatırılacak kamulaştırma bedelleri ile tezyidi bedel davası sonucu alınan paralar,
- d) Geri ödeme tahsilatlarından sağlanan gelirler,
- e) Özel İskan Fonuna aktarılmak üzere, genel ve katma bütçe ile diğer kuruluş bütçelerine konulacak ödenekler,
- f) Üretilen mamul ve mahsullerin, inşaat artığı malzemenin, hurda demirbaşların, iskan amacıyla tahsis edilen taşınır ve taşınmaz mallar ile Fondan satın alınan veya yaptırılan taşınmazların kullanılmamaları halinde satışlarından sağlanan gelirler,
- g) 34 üncü madde gereğince ilgili kuruluşlar tarafından Fona transfer edilecek ödenekler,
- h) Köy Hizmetleri Genel Müdürlüğünün görev alanına giren iskan hizmetlerinin yapılması için aktarılan kaynaklar,
- ı) Diğer gelirler.

Fon giderleri

Madde 28- Özel İskan Fonundan yapılacak harcamalar ve giderler aşağıda gösterilmiştir.

- a) Borçlanmaya tabi harcama ve giderler:
  - 1-Taşınmaz mal satın alma ve kamulaştırma giderleri,
  - 2-Tesis ve inşaat yapım giderleri,
  - 3-Hak sahiplerine borçlandırılmak üzere alınacak araç, gereç, hayvan ve demirbaş eşya bedelleri,
  - 4-Açılacak her türlü krediler,
  - 5-30 uncu maddeye göre iade edilecek kamulaştırma bedelleri.
- b) Borçlandırmaya tabi olmayan harcama ve giderler:
  - 1-İskan projeleri altyapı ve sosyal tesis giderleri,
  - 2-Köylerde yapılacak sosyal ve ekonomik tesisler ile kanalizasyon ve atıksu tesis yapım giderleri,
  - 3-Etüd, araştırma, harita, plan ve projeleri yapma ve yaptırma giderleri,
  - 4-İşçi ücretleri,
  - 5-Kırtasiye, yayın, büro malzemeleri, haberleşme, ilan, sigorta, mahkeme, noter giderleri,
  - 6-Her türlü makine, araç, gereç, döşeme ve demirbaş malzeme alımı, kiralanması, bakım ve onarım giderleri,

- 7-Hak sahiplerine yapılacak karşılıksız iskan yardımları,
- 8-Borç ve alacak ilişkilerinden doğan giderler,
- 9-İskan hizmetlerini ilgilendiren diğer harcama ve giderler.

Borçlandırma, teminat ve vadesinde ödenmeyen borçlar

Madde 29-İskan ve fiziksel yerleşim düzenlemelerinde hak sahipleri; kendilerine verilen taşınmazlardan dolayı, kamulaştırılan ve satın alınan taşınmaz mallar için kamulaştırma veya satın alma bedelleri, yapılar için maliyet bedelleri, Hazine arazisi için rayiç bedeli üzerinden borçlandırılırlar. Ancak, iskan amacı ile kamulaştırılmış, satın alınmış, inşa edilmiş olup, çeşitli nedenlerle tahsisleri bir yıl içinde yapılamamış taşınmazlar yeniden iskan uygulamasına alındığı takdirde, yeni hak sahipleri bu taşınmazların rayiç bedelleri üzerinden borçlandırılırlar.

Borçlandırma muameleleri aile fertleri veya kendi başlarına iskan edilenlerin adına yapılır.

Taşınmazlara ait borçlandırma bedelleri faizsiz olarak tahsil olunur. Bu Kanun uyarınca açılacak işletme ve donatım kredileri ile fiziksel yerleşimi düzenleme amacıyla yapılacak taksitli arsa satışları ve aileye verilen konut ve işletme binası kredileri faize tabidir.

Taşınmaz malların borçlandırılmasında ödemesiz süre ve vade, açılacak kredilerin ve arsa borçlarının faiz nispeti ve vadeleri ile borçlandırma ve kredilemeye ait diğer hususlar yönetmelikte belirtilir.

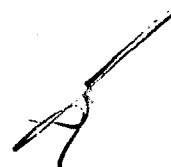
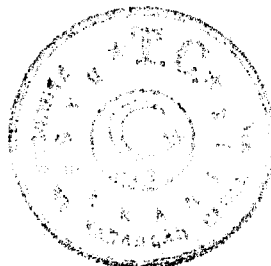
Milli güvenlik nedeniyle iskana tabi tutulan ailelerin veya fertlerin borçlandırılıp borçlandırılmayacağı, borçlandırıldığı takdirde borçlanma usul ve esasları Bakanlar Kurulu kararıyla belirlenir.

Bu Kanun hükümlerine göre borçlanma suretiyle yapılan iskan yardımlarının tamamı için, verilecek taşınmaz mallarda, proje veya rayiç değeri üzerinden Başbakanlık adına T.C. Ziraat Bankası lehine birinci derecede ve birinci sırada ipotek tesis edilir.

T.C. Ziraat Bankası cari usul ve mevzuatında sayılan erteleme sebepleri dışında kalıp da vadesinde ödenmeyen borçlar, borçlunun tohumluk ve üretim vasıtaları dışında kalan mallarından cari, usul ve mevzuatına göre T.C. Ziraat Bankasınınca takip ve tahsil olunur.

Borçlunun haczedilebilir taşınır malı bulunmadığı veya borcuna yetmediği takdirde, borcun tamamı muacceliyet kesbeder ve bu Kanuna göre verilen veya kredi açmak suretiyle sağlanan taşınmaz malların tapu kayıtları mahkeme kararıyla Köy Hizmetleri Genel Müdürlüğü adına tashihen tescil edilir ve bu taşınmaz malların mahsup işlemleri 31 inci madde hükümlerine göre yürütülür.

İskan edilen ailelere verilen taşınmazlar gerek idarenin ve gerekse iskan edilen ailelerin istek ve rızaları dışında geri alındığı takdirde, geri alınmadan dolayı eksilen istihkaklarının karşılanması maksadı ile yapılacak kamulaştırma veya satın almadan doğan ilave bedeller Özel İskan Fonundan karşılanır.

Borçlandırmadan tenkis edilecek değerler

Madde 30-Fona yatırılmış kamulaştırma bedelleri, borçlandırma bedellerinden düşülür; fazlası iade edilir; eksik kaldığı takdirde bu Kanun hükümlerine göre ilgililer borçlandırılır.

Verilen taşınmazların geri alınmasında mahsup işlemleri

Madde 31-Mahkeme kararıyla taşınmazların geri alınması halinde, evvelce ödenen taksitler veya yapılan zaruri ve faydalı giderlerle taşınmaz mallardan elde edilen intifain bedelleri karşılıklı olarak hesap edilir.Değerlerdeki fazlalıklar taraflarca iade edilir.Bu işlemlerden doğan bakiye alacaklar 6183 sayılı Amme Alacaklarının Tahsil Usulü Hakkında Kanun hükümlerine göre takip ve tahsil olunur.İdarece iade edilecek miktarlar Özel İskan Fonundan karşılanır.

Borçlandırmaz hizmetler ve borçlandırmaya tabi olmayan Fon harcamaları

Madde 32-Bu Kanunun uygulanmasına ilişkin olarak yapılacak; karşılıksız iskan yardımları, altyapı tesisleri, sosyal, kültürel, idari ve ekonomik diğer tesisler, imar planları ve teknik yardım niteliğindeki tip projeler karşılıksız olarak yapılır veya yaptırılır.Bunlar için gerekli harcamalar Özel İskan Fonu'ndan sağlanır.

Sari taahhüt yetkisi

Madde 33-Özel İskan Fonundan ödemesi yapılacak proje, inşaat ve benzeri hizmetler için, her yıl ödenecek miktarı o yıl gelir tutarının yüzde ellisini geçmemek şartıyla beş yıla kadar gelecek yıllara sari taahhütde Köy Hizmetleri Genel Müdürlüğü'nün bağlı olduğu Bakan yetkilidir.

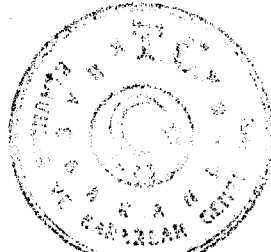
Kamulaştırma bedelleri

Madde 34-12 nci maddede belirtilen nedenlerle veya özel kanunlar gereğince taşınmazları kamulaştırılanlardan iskanını isteyenlerin kamulaştırma bedelleri ile tezyidi bedel davası sonucu alacakları paralar, kamulaştırmayı yapan kuruluşça bu taşınmazlarla ilgili her türlü vergi, resim ve harçlar kesildikten sonra, iskan edilecekler adına Özel İskan Fonuna yatırılır.Ancak kamulaştırma bedelinin borçlandırma bedelinden fazla olduğu hallerde, borçlandırma bedelinin üstünde kalan meblağ, ilgili hak sahibine iade edilir.Vergi, resim ve harçlar ise kamulaştırmayı yapan kuruluşça ilgili kuruluşlara ödenir.

İskan hakkı doğan aynı aile fertlerinin ayrı ayrı kamulaştırma bedeli alacağına olmasında halinde ve aile fertlerinin tamamı iskan istedikleri takdirde, ilgili kuruluşça bunlara ait kamulaştırma bedelleri toplu halde Özel İskan Fonuna yatırılır.

Kamulaştırmayı yapan kuruluş bütçesine gerekli iskan ödeneğinin konması

Madde 35-12 nci madde kapsamına giren ailelerin iskanı için ana projeyi yürüten kuruluşun bütçesinde yeniden yerleşimi de kapsayacak şekilde gerekli ödenekler ile 13 üncü madde uyarınca iskanı yapılacaklar için gerekli iskan ödeneği ve kamulaştırılacak taşınmaz malların kamulaştırma ödenekleri Başbakanlığın görüşü alınmak suretiyle kamulaştırmayı yapacak kuruluşlar tarafından Özel İskan Fonuna transfer edilmek üzere, bu kuruluşların kendi bütçelerine konulur.

(Handwritten signature)

Fonun tabi olmadığı hükümler ve denetim

Madde 36- Özel İskan Fonu 832 sayılı Sayıştay Kanunu ve 1050 sayılı Muhasebe Umumiye Kanunu hükümlerine tabi değildir. İhale işlemlerinde Fonlar İhale Yönetmeliği hükümleri uygulanır.

Özel İskan Fonu hesapları, Başbakanlık Yüksek Denetleme Kurulu tarafından denetlenir.

YEDİNCİ BÖLÜM

Muafiyetler

Gümrük muafiyetlerinden yararlanma

Madde 37- Bu Kanun hükümlerine göre kabul edilen göçmenlerin, bir aile veya aile sayılan kişiler ile bir köy, mahalle veya cemaat olarak yurda getirecekleri kullanılmış zati, mesleki ve ev eşyaları gümrük vergileriyle danga vergisinden ve bir defaya mahsus olmak üzere diğer her türlü resim, vergi ve harçlardan muaftır.

Göçmenlerin gümrüksüz olarak getirecekleri malların cins ve miktarı Gümrük Kanununun ilgili hükümleri uyarınca tayin ve tesbit olunur.

Muamelelerle ilgili muafiyetler

Madde 38- Göçmenlerin pasaportları üzerine yapılacak vize muamelesi ile kendilerine verilecek eşya belgeleri her türlü resim ve harçtan muaftır. Göçmen, göçebe, milli güvenlik nedeniyle ve kamulaştırmadan etkilenen ailelerden iskan edilenlere bu Kanun hükümleri gereğince yapılacak iskan yardımı, gümrük ve vergi muafiyeti, tabiyet, nüfusa ve tapuya tescil ve nakil işlemleri dolayısıyla gerek kendileri tarafından verilecek, gerekse ilgili dairelerce düzenlenecek her türlü evrak danga vergisiyle sair bütün resim ve harçlardan muaftır.

İskanen verilen taşınmazların vergilerden muafiyeti

Madde 39- Bu Kanun hükümlerine göre temlik edilen arsa, arazi ve yapılardan bu temlik dolayısıyla veraset ve intikal vergisi ve ferağ harcı alınmaz; noterlerce yapılacak iskan ile ilgili taahütname ve borçlanma senetleri ve bu konuda düzenlenen belgeler danga vergisine ve harca tabi değildir.

Bu Kanuna göre, gerek borçlandırılarak ve gerekse peşin bedelli olarak verilen bütün arsa, arazi ve yapılar harçsız ve pulsuz tapuya tescil edilerek tapu senedi verilir. Temlik ve tefviz kıymet takdiri, borçlandırma ve ipotek konup kaldırma muameleleri, danga vergisi ve harca tabi tutulmaz.

Askerlik muafiyeti

Madde 40- Göçmenlerin askerlikle ilgili muafiyetleri ve bu muafiyetlerden yararlanma usulleri 1111 sayılı Askerlik Kanunundaki esaslara göre yürütülür.

SEKİZİNCİ BÖLÜM

Çeşitli Hükümler

Tahsis, devir ve temlik edilecek arazi ve arsalar

Madde 41- Özel kanunlarda yazılı hükümler saklı kalmak kaydıyla bu Kanun uygulamalarında kullanılabilecek arsa ve araziler aşağıda belirtilmiştir.

a) Devletin hüküm ve tasarrufu altında bulunan araziler,

b) Devletin özel mülkiyetinde bulunup da kamu hizmetinde kullanılmayan arazi ve arsalar,

c) Bir veya birkaç köy, kasaba ve şehir ortak malı olan ve tahsis amacı değiştirilmek suretiyle Hazine adına tescil ettirilen arazi,

d) Hazineden bedelsiz olarak belediyelere devredilmiş ve bir maksada tahsis edilmemiş olup 775 sayılı Gecekondu Kanununun amaçları dışında kalan yerler,

e) İşlenmeye elverişli olmayan tuzlu, alkali, taşlık ve benzeri topraklardan Devletçe ıslah suretiyle elde edilen arazi,

f) Başbakanlıkça gerçek ve tüzel kişilerden kamulaştırılacak ve satın alınacak arsa ve arazi,

g) Köy tüzel kişiliğine ait arazi ve arsalar.

(a), (b), (c), (e) bentlerinde belirtilen arsa ve araziler Maliye Bakanlığınca bu amaçla kullanılmak üzere tahsis edildikten sonra; (d), (f), (g) bentlerinde belirtilen arsa ve araziler ise işlemleri sonuçlandıktan sonra iskan hizmetlerinde kullanılır.

Köy tüzel kişiliğine ait arsa ve araziler

Madde 42-Köy tüzel kişiliğine ait arsa ve araziler; köy ihtiyar heyetince karar verildiği takdirde bu Kanun kapsamında kullanılabilir. Bu tür arsa ve arazilerin kıymet takdiri köy ihtiyar heyetince yapılır ve hak sahiplerine arsa ve arazi satışından elde edilen para köy bütçesine gelir kaydedilir.

Kullanılacak arazi ve arsaların askeri yasak bölgeler dışında seçilmesi

Madde 43-Bu Kanun kapsamında kullanılacak araziler;

a) Kars ilinin Ilıca, Ağrı ilinin Tokatlı, Serdar, Bulak, Karnıyarık, Şehrigerdan ve Yukarı Nice köyleri doğrularından geçirilen hattın doğu kısmında kalan ve içinde küçük Ağrı Dağı da bulunan yasak bölge,

b) Özel Kanun hükümleri ve milli güvenlik nedeniyle tesis edilmiş veya 2565 sayılı Askeri Yasak Bölgeler ve Güvenlik Bölgeleri Kanunu hükümlerine göre tesis edilecek askeri yasak ve güvenlik bölgeleri,

sınırları dışından seçilir.

Ortak tesis ve yapıların tescili

Madde 44-Bu Kanun hükümleri uyarınca karşılıksız yapılan ortak tesis ve yapılar, köy veya belediye tüzel kişiliği adına tapuya tescil edilir.

Bu ortak yapı ve tesislerin korunması, bakım ve onarımı ile amacına uygun olarak kullanılmasından, köy veya belediye tüzel kişiliği sorumludur. Belirtilen hususların yerine getirilip getirilmediği mülki amirlerce kontrol edilir ve gerekli tedbirler alınır.

Gönüllü katkı

Madde 45-Bu Kanunun uygulamasına ilişkin hizmetlerin hızlandırılabilmesi için, iskana tabi kimselerin gönüllü katkılarından yararlanılır.

Devir ve intikal eden hükümler

Madde 46-Bu Kanunun yürürlüğe girmesinden önce iskan uygulamaları tamamlanmış olan aileler ile taahhütname verenlerden işlemleri devam edenlerin hak ve mükellefiyetleri saklı olup bu konuda ortaya çıkacak ihtilaflar, bu Kanundan önceki mevzuata göre çözümlenir.

Tahsil imkansızlığı sebebiyle terkin

Madde 47-Yapılacak takip sonunda tahsili imkansız veya tahsili için yapılacak giderlerin alacaktan fazla olacağı anlaşılan sözleşmeye bağlanmış Fon alacakları ile Fonun iş ilişkisinde bulunduğu gerçek ve tüzel kişilerden olan alacaklarının terkinini; 6183 sayılı Arme Alacaklarının Tahsil Usulü Hakkında Kanunun 106 ncı maddesi gereğince Maliye Bakanlığının belirleyeceği esaslara göre yapılır. Ancak borçlanma ile ilgili taksitlerinin en az yarısını ödemeyenlerin borçları terkin edilmez ve mahkeme kararıyla taşınmazlar geri alınır.

Fon paralarının nemalandırılması

Madde 48-Fona ilave bir gelir sağlamak amacıyla ve Fon harcamalarının aksatılmaması kaydıyla, Fonun banka hesaplarındaki mevcut paraları milli bankalarda nemalandırılabilir.

Katma bütçeye ödenek konulması

Madde 49-Bu Kanunda yazılı görevlerin gerektirdiği etüd, araştırma, planlama, projelendirme ve uygulama işleri, Köy Hizmetleri Genel Müdürlüğünce yapılır veya yaptırılır.

İskan işleriyle ilgili teknik ve idari personel, hizmet içi eğitim yapılacak kamu yapı ve tesisleri giderleri, Köy Hizmetleri Genel Müdürlüğü bütçesine konulacak ödeneklerden karşılanır.

Yeni yerleşim yerinde ilgili kurum ve kuruluşlarca yapılacak hizmetler

Madde 50-Bu Kanunun 10,11,12 ve 13 üncü maddeleri gereğince yapılacak iskanlarda elektrik, okul, sağlık evi ve diğer altyapı hizmetleri ilgili kurum ve kuruluşlarca Köy Hizmetleri Genel Müdürlüğünün teklifi üzerine öncelikle yapılır ve yaptırılır.

Yönetmelik düzenleme yetkisi

Madde 51-Bu Kanunda yönetmelikle düzenlenmesi öngörülen hususlar ile bu Kanunun uygulanmasına ait diğer düzenlemeler, ilgili bakanlık ve kuruluşların da görüşleri alınarak Başbakanlıkça düzenlenecek ve bir yıl içerisinde çıkarılacak yönetmelikle belirlenir.

Yürürlükten kaldırılan hükümler

Madde 52-7269 sayılı Umumi Hayata Miessir Afetler Dolayısıyla Alınacak Tedbirlerle Yapılacak Yardımlara Dair Kanunun ek 7 inci maddesi, 21/6/1934 tarihli ve 2510 sayılı İskan Kanunu ile 18/6/1947 tarihli ve 5098 sayılı Kanun yürürlükten kaldırılmıştır.

92

Geçici Madde 1-Bu Kanunun yürürlüğe girdiği tarihten önce 2510 sayılı İskan Kanunu ve anılan Kanunun ek ve tadilleri gereğince hak sahibi olan aileler, bu Kanunun yürürlüğe girdiği tarihten başlayarak iki yıl içerisinde valiliklere ve Başbakanlığa yazılı olarak müracaat ettikleri takdirde, bunlara, hak sahibi oldukları tarihte yürürlükte olan Kanun hükümleri ve aşağıdaki esaslar dahilinde iskan yardımı yapılır.

a) Bu ailelerin halen muhtaç durumda olması gerekir. Ailelerin muhtaçlık durumunun tesbiti için son üç yıllık asgari ücret ortalamasının yıllık tutarı esas alınır.

b) İlk iskan kararında adı geçen ve halen yaşayan aile fertleri, bir bütün olarak bu yardımdan yararlanırlar. Mirasçılara bu hak tanınmaz.

c) Evlenmek suretiyle aileden ayrılan kadın ve erkekler, müstakil aile olarak bu yolda ayrı iskan yardımı isteyemezler.

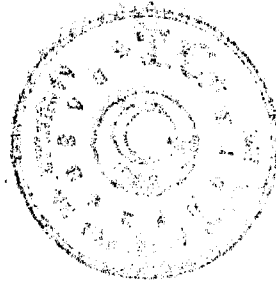
d) İlk iskan kararının veriliş tarihi ile bu Kanunun yürürlüğe girdiği tarih arasında taşınmaz mal edinen aileler, bu taşınmazları devir ve temlik etmiş olsalar dahi, bu yardımdan yararlanamazlar.

e) Bu Kanunun yürürlüğe girdiği tarihten itibaren iki yıl içerisinde müracaat etmeyenlerle Başbakanlığın yapacağı iskan yardımını herhangi bir nedenle istemeyenler, gösterilen yeri kabul etmeyenler ve iskan edildikleri yeri terkedenler ikinci bir iskan talebinde bulunamazlar ve iskan hakları kaybolur.

f) Verilen taşınmazlar aile fertleri adına eşit hisselerle tapuya tescil ettirilir. Taşınmazlar on yıl süre ile hiçbir şekilde satılmaz, bağışlanamaz, terhin ve haciz edilemez. Tapularına bu yolda kayıt düşülür.

Bu madde hükümlerine göre yapılacak harcamalar Özel İskan Fonundan karşılanır.

Geçici Madde 2-Bu Kanunun öngördüğü yönetmelikler yürürlüğe girinceye kadar mevcut tüzük ve yönetmeliklerin bu Kanuna aykırı olmayan hükümlerinin uygulanmasına devam olunur.

Yürürlük

Madde 53- Bu Kanun yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

Yürütme

Madde 54- Bu Kanun hükümlerini Bakanlar Kurulu yürütür.

Mesut Yılmaz

MESUT YILMAZ
BAŞBAKAN

N. Mentepe
N. MENTEPE
Devlet Bakanı ve Başbakan Yard.

R. Sarıoğlu
R. SARIÖĞLÜ
Devlet Bakanı

A. Yılmaz
A. YILMAZ
Devlet Bakanı

M. Keçeciler
M. KEÇECİLER
Devlet Bakanı V.

Y. Çoruh
Y. ÇORUĞ
Devlet Bakanı V.

E. Asik
E. ASIK
Devlet Bakanı

I. Yılmaz
I. YILMAZ
Devlet Bakanı

I. Yılmaz
I. YILMAZ
Devlet Bakanı

A. Gündemir
A. GÜNDEMİR
Devlet Bakanı

A. Özdemir
A. ÖZDEMİR
Devlet Bakanı V.

I. Y. Demirek
I. Y. DEMİREK
Devlet Bakanı

A. T. Özdemir
A. T. ÖZDEMİR
Devlet Bakanı

U. Erkan
U. ERKAN
Devlet Bakanı

E. Taranoğlu
E. TARANOĞLU
Devlet Bakanı

M. Ağar
M. AĞAR
Devlet Bakanı

M. Ağar
M. AĞAR
Adalet Bakanı

H. Ö. Fırsurlu
H. Ö. FIRSURLU
Millî Savunma Bakanı

Ü. G. Güney
Ü. G. GÜNEY
İçişleri Bakanı

N. Mentepe
N. MENTEPE
Dışişleri Bakanı V.

M. Kayalar
M. KAYALAR
Malîye Bakanı

T. Yılmaz
T. YILMAZ
Millî Eğitim Bakanı

M. Keçeciler
M. KEÇECİLER
Büyükdünya ve İşleri Bakanı

Y. Aktuna
Y. AKTUNA
Sağlık Bakanı

Ö. Karoğlu
Ö. KAROĞLU
Ulaştırma Bakanı

L. Atilla
L. ATILTA
Turizm ve Kültür İşleri Bakanı

E. Kul
E. KUL
Çel ve Sıcak Çelik Bakanı

Y. Erel
Y. EREL
Sanayi ve Ticaret Bakanı

H. H. Doğan
H. H. DOĞAN
Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanı

A. Ö. Hüner
A. Ö. HÜNER
Kültür Bakanı

H. Aydın
H. AYDIN
Ticaret Bakanı

M. Mercan
M. MERCAN
Orman Bakanı

M. R. Taşar
M. R. TAŞAR
Çevre Bakanı